

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/103/2022
Identifikačné číslo spisu:	6120224304
Dátum vydania rozhodnutia:	20.07.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Mario Dubaň
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:6120224304.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu G. E., bývajúceho v R., X. XXX/X, zastúpeného JUDr. Marcelom Ružarovským, advokátom so sídlom v Trnave, A. Žarnova 11C, proti žalovanej G. F.Á., bývajúcej v F., Ž. XXX/XX, o zaplatenie 1.450,- eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Prievidza pod sp. zn. 13C/13/2020, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 27. januára 2022 sp. zn. 17Co/61/2021, takto

rozhodol:

Dovolanie odmieta.

Žalovanej nepriznáva nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prievidza (ďalej „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom zo 16. júla 2021 č. k. 13C/13/2020-110 výrokom I. uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 1.000,- eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % zo sumy 1.000,- eur od 21. februára 2020 do zaplatenia, a to všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku; II. žalobu vo zvyšku zamietol; III. žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovanej v rozsahu 37,6 %. V odôvodnení svojho rozhodnutia s poukazom na ustanovenia § 724, § 726, § 728, § 731, § 585 ods. 1, § 451 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka konštatoval, že žalobca sa voči žalovanej domáhal zaplatenia 1.450,- eur s príslušenstvom na tom skutkovom základe, že medzi sporovými stranami boli uzavreté dve príkazné zmluvy, ktorými sa žalovaná zaviazala v prospech žalobcu zabezpečiť služby spojené so zabezpečením auta v Taliansku, ktoré však nedodala. V zmysle prvej príkaznej zmluvy mala žalovaná zabezpečiť komunikáciu s talianskymi úradmi za účelom nájdenia a privezenia vozidla. K ukončeniu prvej príkaznej zmluvy a vzájomnému vysporiadaniu záväzkov medzi žalobcom a žalovanou došlo na základe dohody o urovnaní o všetkých právach a povinnostiach, preto považoval súd prvej inštancie žalobu v časti o vyplatenie sumy 450,- eur za nedôvodnú. Na základe druhej príkaznej zmluvy mala žalovaná ísť so žalobcom do Talianska a pomôcť mu priviezť motorové vozidlo tým, že bude žalobcovi tlmočiť, na základe čoho žalobca vyplatil žalovanej sumu 1.000,- eur, avšak žalovaná do Talianska so žalobcom nešla a neposkytla mu ani dohodnuté činnosti. Preto došlo k zániku tejto príkaznej zmluvy nemožnosťou plnenia zo strany žalovanej, t. j. odpadol právny dôvod, na základe ktorého žalobca vyplatil žalovanej príslušnú

sumu, čím došlo zo strany žalovanej k bezdôvodnému obohateniu. O náhrade trov I. Okresný súd Prievidza (ďalej „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom zo 16. júla 2021 č. k. 13C/13/2020-110 výrokom I. uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 1.000,- eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % zo sumy 1.000,- eur od 21. februára 2020 do zaplatenia, a to všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku; II. žalobu vo zvyšku zamietol; III. žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovanej v rozsahu 37,6 %. V odôvodnení svojho rozhodnutia s poukazom na ustanovenia § 724, § 726, § 728, § 731, § 585 ods. 1, § 451 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka konštatoval, že žalobca sa voči žalovanej domáhal zaplatenia 1.450,- eur s príslušenstvom na tom skutkovom základe, že medzi sporovými stranami boli uzavreté dve príkazné zmluvy, ktorými sa žalovaná zaviazala v prospech žalobcu zabezpečiť služby spojené so zabezpečením auta v Taliansku, ktoré však nedodala. V zmysle prvej príkaznej zmluvy mala žalovaná zabezpečiť komunikáciu s talianskymi úradmi za účelom nájdenia a privezenia vozidla. K ukončeniu prvej príkaznej zmluvy a vzájomnému vysporiadaniu záväzkov medzi žalobcom a žalovanou došlo na základe dohody o urovaní o všetkých právach a povinnostiach, preto považoval súd prvej inštancie žalobu v časti o vyplatenie sumy 450,- eur za nedôvodnú. Na základe druhej príkaznej zmluvy mala žalovaná ísť so žalobcom do Talianska a pomôcť mu priviezť motorové vozidlo tým, že bude žalobcovi tlmočiť, na základe čoho žalobca vyplatil žalovanej sumu 1.000,- eur, avšak žalovaná do Talianska so žalobcom nešla a neposkytla mu ani dohodnuté činnosti. Preto došlo k zániku tejto príkaznej zmluvy nemožnosťou plnenia zo strany žalovanej, t. j. odpadol právny dôvod, na základe ktorého žalobca vyplatil žalovanej príslušnú sumu, čím došlo zo strany žalovanej k bezdôvodnému obohateniu. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 1, ods. 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

2. Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) na odvolanie žalovanej uznesením z 27. januára 2022 sp. zn. 17Co/61/2021 výrokom I. rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. v časti splatnosti podľa § 388 CSP zmenil tak, že priznané plnenie povolil žalovanej splácať formou splátok po 30,- eur mesačne, splatných vždy k 20-temu dňu príslušného mesiaca počnúc mesiacom nasledujúcim po mesiaci, v ktorom toto rozhodnutie nadobudne právoplatnosť s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia. Pričom napadnutým výrokom I. rozsudku súdu prvej inštancie priznaný úrok z omeškania „vo výške 5 % zo sumy...“ správne znie: „spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy...“; Výrokom II. priznal žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalobcovi v rozsahu 100 %. Rozhodnutie odôvodnil právne § 232 ods. 3, ods. 4 CSP a vecne tým, že podľa názoru krajského súdu okolnosti veci dávajú dostatočný podklad pre určenie dlhšej než zákonnej lehoty na plnenie, pretože žalovaná v odvolacom konaní preukázala nízky príjem pozostávajúci iba z invalidného dôchodku a zároveň je osobou s ťažkým zdravotným postihnutím s odkázaním na osobnú asistenciu, čo výrazne znemožňuje jej pracovné možnosti a zaobstaranie finančných prostriedkov, a preto splnenie dlhu v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku by pôsobilo voči nej neprimerane nepriaznivo. Zároveň odvolací súd spresnil napadnutý výrok rozsudku súdu prvej inštancie, lebo tento opomenul vyjadriť, že úrok z omeškania je ročný. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

3. Proti uzneseniu odvolacieho súdu v časti, ktorou bolo žalovanej povolené splácať dlh v splátkach, podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie s tým, že súdy mu nesprávnym procesným postupom znemožnili, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ CSP). Namietal, že odvolacím súdom bola porušená rovnosť strán sporu, pretože žalovaná predložila nové dôkazy v odvolacom konaní, na ktorých odvolací súd založil svoje rozhodnutie. Žiadal napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

4. Žalovaná sa vo vyjadrení k dovolaniu sa v celom rozsahu stotožnila s rozhodnutím odvolacieho súdu.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na

stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) uvádza nasledovné:

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 ods. 1 CSP.

7. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Najvyšší súd už v rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/236/2016 (publikovanom v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako judikát R 19/2017) uviedol, že základným (a spoločným) znakom všetkých rozhodnutí odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné podľa § 420 CSP je to, že ide buď o rozhodnutie vo veci samej, alebo o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. Pokiaľ je dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré nie je rozhodnutím vo veci samej ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, je z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. a/ až f/ CSP irelevantné, či k dovolateľom namietanej procesnej vade došlo alebo nedošlo.

9. V prípade, že dovolateľ vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 420 CSP, dovolací súd skúma najprv, či ide o rozhodnutie v ňom uvedené; k preskúmaniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľa o existencii procesnej vady konania v zmysle § 420 písm. a/ až f/ CSP pristupuje dovolací súd len vtedy, ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu uvedenému v tomto ustanovení.

10. Ustanovenie § 420 CSP zakotvuje prípustnosť dovolania v alternatíve buď proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, t. j. proti rozhodnutiu majúcejmu hmotnoprávny charakter, alebo proti rozhodnutiu, ktoré síce nemá charakter rozhodnutia o materii konania, t. j. nejde síce o rozhodnutie vo veci samej, ale ide o rozhodnutie, ktorým odvolací súd o danej otázke rozhodovanie končí inak ako meritórnym (hmotnoprávnym) rozhodnutím vo veci samej. Za rozhodnutie, ktorým sa konanie pred odvolacím súdom o danej otázke končí, teda možno považovať rozhodnutie, ktorým odvolací súd rozhodol inak ako jeho vecným prejednaním (t. j. rozhodnutie o odmietnutí odvolania alebo o zastavení odvolacieho konania), rozhodnutie odvolacieho súdu o zastavení konania z dôvodu späťvzatia žaloby po rozhodnutí prvostupňového súdu a pred rozhodnutím odvolacieho súdu (§ 370 CSP) a uznesenie, ktorým odvolací súd potvrdil alebo zmenil prvostupňové uznesenie o otázke, ktorej vyriešenie sa týmto uznesením končí, pričom spravidla pôjde o uznesenia odvolacieho súdu, ktorými rozhodol o odvolaní proti uzneseniam podľa § 357 CSP, ktoré síce možno v dovolacom konaní preskúmať z dôvodov zmätočnosti uvedených v § 420 CSP, avšak z dôvodov zásadnej právnej významnosti sú v zmysle § 421 ods. 2 CSP z prieskumu dovolacím súdom vylúčené (viď. I. ÚS 387/2019).

11. V danom prípade dovolanie žalobcu smeruje proti uzneseniu, ktorým odvolací súd povolil žalovanej, aby dlžnú čiastku hradila žalobcovi v pravidelných mesačných splátkach, nejedná sa preto o otázku hmotného práva, ale ide o procesné rozhodnutie súdu v intenciách Civilného sporového poriadku podľa ustanovenia § 232 ods. 3, kedy súd môže v odôvodnených prípadoch určiť (v súvislosti s vykonateľnosťou rozsudku) dlhšiu lehotu na plnenie ako sú tri dni od právoplatnosti rozsudku. Žalobca tak dovolaním napadol rozhodnutie odvolacieho súdu majúceho povahu uznesenia (§ 234 ods. 1 CSP), ktoré tvorí jeden celok s rozsudkom súdu prvej inštancie, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej (§ 212 ods. 1 CSP).

12. Rozhodnutím vo veci samej sa rozumie meritórne rozhodnutie o žalobou uplatnenom nároku (viď. 8 Cdo 71/2019); v danom prípade rozhodnutie vo veci samej predstavuje rozsudok, ktorým bolo žalobe o

zaplatenie 1.450,- eur spolu s príslušenstvom čiastočne vyhovené a vo zvyšnej časti bola žaloba zamietnutá ako nedôvodná.

13. Rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, je také rozhodnutie, ktorým by sa konanie o žalobou uplatnenom nároku skončilo bez vecného prejednávania žaloby (5Cdo/172/2018, 5Cdo/18/2019).

14. Napadnuté uznesenie má vo všeobecnosti charakter procesného rozhodnutia, ktorým súd rozhoduje o procesnom návrhu na povolenie splátok, pri ktorom súčasne skúma danosť podkladu pre určenie dlhšej než zákonnej lehoty na plnenie (tzv. paričnej lehoty). Len v odôvodnených prípadoch môže súd určiť lehotu dlhšiu, kratšia lehota prípustná nebude. Dlhšiu lehotu súd stanoví podľa okolností daného prípadu, napr. podľa sociálnej a rodinnej situácie, zdravotného stavu osoby, ktorej sa ukladá povinnosť, a pod.

15. Podľa názoru dovolacieho súdu uznesenie, ktorým odvolací súd fakticky zmenil rozsudok súdu prvej inštancie v časti, v ktorej má povahu uznesenia (tvoriaceho súčasť rozsudku) a ktorým povolil žalovanej, aby dlžnú čiastku hradila žalobcovi v pravidelných mesačných splátkach, nie je rozhodnutím odvolacieho súdu vo veci samej t. j. rozhodnutím majúcom hmotnoprávny charakter, ale nie je ani rozhodnutím, ktorým sa konanie (o veci vymedzenej žalobou) končí t. j. konečným rozhodnutím, ktorým by sa konanie o špecifickom nároku účastníkov konania končilo.

16. Dovolací súd preto uzatvára, že rozhodnutie odvolacieho súdu proti ktorému dovolanie smeruje nie je rozhodnutím prezumovaným v ustanovení § 420 CSP a nemožno ho v zmysle už uvedeného považovať za rozhodnutie preskúmateľné v dovolacom konaní z dôvodov zmätočnosti.

17. Najvyšší súd po prijatí záveru, že dovolanie žalobcu nie je v zmysle § 420 písm. f/ CSP prípustné, odmietol tento mimoriadny opravný prostriedok podľa § 447 písm. c/ CSP bez toho, aby skúmal, či v konaní došlo k procesnej nesprávosti namietanej v dovolaní.

18. Žalovaná bola v dovolacom konaní v plnom rozsahu úspešná (§ 255 ods. 1 CSP), trovy dovolacieho konania jej však najvyšší súd nepriznal, nakoľko jej žiadne preukázateľné nevznikli (viď R 72/2018).

19. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.